

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя общеобразовательная школа № 2
с. Октябрьское» МО-Пригородный район

Согласовано:
Зам.директора по УВР
Есиева Э.С.
«09» 09 2014 г.

Рабочая программа по родному языку
2 класс
2017-2018 учебный год

учитель начальных классов – Газданова Людмила Михайловна

Күсән программә арәзт әрцыд ног стандарты домәнтәм гәсгәә әмәе ЮНЕСКО-йы кафедрәйы арәзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон литературон кәссиңадән ләвәрд цәуы қъуыри 2 сахаты (әдәппәт 34 ахуырадон қъуырийы-68 сахаты)

Райдайән скъолайы бынтур әевәрд әрцәуы сывәлләтты алывәрсыг рәзтән.

Уымә гәсгәә ирон әевзаг ахуыр кәныны хъуыддаг арәзт у ахәм нысан әмәе хәстәе сәххәст кәнынмә:

- хъумә сывәлләттә сә кәрәдзимә ирону дзурын сахуыр уой. Уый тыххәй та хъәуы фидар фәлтәрддинад кәссиң, фыссын әмәе хъуыды кәнынәй;
- иумәйаг ахуырадон зонындзинәдтә бәрzonndäр кәнын; ныхасы рәзтыл кусын; фылдәр базонынмә әмә интеллект уәрәхдәр кәнынмә тырнын;
- мадәлон әевзаджы фәрцы сывәллоны алывәрсыгәй хъомыл кәнын;
- хъазты хузызы сывәлләтты эмоционалон уавәр рәзын кәнын;
- зонындзинәдтә фылдәр кәнынмә тырнындзинад рәзын кәнын.

Ног (дыккаг фәлтәры) стандартты домәнтәе сты, цәмәй Уәрәсейы цәрәг алы адәмән дәр йе 'взаджы кад се 'хәен бәрzonndäр ист әрцәуа, цәхгәр фәхуыздәр уа йә ахуыр кәныны хъуыддаг. Уыцы хәстәе та әеххәст кәны райдайән скъола.

Ирон әевзаджы программәйи сәйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сәйраг архайәг уәвүйнмәе сразәнгард кәнын.

Ирон әвзаджы программәйы сәйраг хицәндзинад – скъоладзаутән комплексон әгъдауәй әвзаджы тыххәй зонындзинаәттә раттын.

Аевзагонынады программәйы спецификон хицәндзинаәттә:

- мадәлон әвзагыл дзурыны нормативон арәхстдзинад: дзырдты растфыссынад әмәе растдзурынад, хъуыдыйәдты араәт әмәе фыссынад;
- лингвистикон компетенци: әвзаджы иуәгты системон ахуырад, сәе араәт, зәлынад, фыссынад әмәе ныхас;
- ныхасы компетенци: ныхас әмбарын әмәе дзы арәхстджынәй пайда кәнын хъуыдыйәдтә аразгәйә;
- коммуникативон компетенци: әвзагәй пайда кәныны фәлтәрдзинад ныхасы алыхуызон сферәтән рәзын кәнын (царды, ахуырады әмәе а.д.);
- культурон компетенци:
- лингвокультурovedческая (лингвокультурологическая) компетенция: изучение русского языка проводится на основе диалога национальной культуры с русской культурой с целью более глубокого понимания их обеих, а также русского языка и русской речи, созданных на русском языке произведений, для подготовки учащегося к межкультурной коммуникации и для его воспитания как поликультурной личности.

Программәе домы, цәмәй ахуырдзаутә хицән кәнәй мыртә әмәе дамгъәтә

Программәе домы, цәмәйскъоладзаутә базонойтекстысәйрагдәрхъуыдышахицәнкәнын, уацмысымидисхинхәстәйрадзурын, дзырдтынысаниуәгzonын, текстәнйә аивадон әүүәлтәе рахатын; сахуруойхъуыдышкәнын, рәзасә аивадон әнкъарынад, цымыдис әмәе разәнгардкәнйчиныгкәссынмә.

Аевзагонынадыпрограммәйысәйрагнысан:

- гурынкәнынуарзондзинадмадәлон әвзагмә, куыд әппәтиронадәмыкультурәйы әвдисәнмә;
- ахуырдзаутәмирон әвзаджыарәт әмәе функционалонархайдалысферәтә әмәе ситуацизыонындзинаәттә рәзынкәнын;

Аевзагонынадыпрограммәйысәйрагхәстә:

- ирон әвзагмә уәлдай ахаст гурын кәнын, куыд ирон культурәйы аивдәр фәзынд;
- разәнгард кәнын дзургә әмәе фысгә ныхасы культурәйы бындурон ахуырмә,
- раттын зонындзинаәттә ирон әвзаджы нысанты системәй йәе араәт әмәе йәе функцитә
- зонындзинәттәй практикон әгъдауәй пайда кәнын литературон әвзагыл дзургә әмәе фысгә ныхасы

№	Сахæтты нымæц	Урочы темæ	Универсалон ахуырадон архæйттыгæ	Урочы тип	Равзаринағ фарстатағ	Скъоладзауты зонындзинаёттæм домæнтағ
		Скъола Фыщаг къласы рацыд æрмæг зæрдyl æрлæууын кæнын.	Зонындзинадтæ райсыныл архайд (познавательные): информаци агурын чиныджы, таблицæты, иллюстрациты, схемæты, компьютеры. Анализ кæнын (сæйраг хъуыды хицæн кæнын, цæмæй арæт у), хатдзæгтæ кæнын фактты бындурыл. Фæзындтæ аэмæ факттæ кьордтыл дих кæнын. информаци аразын (пъланы, тексты, таблицæйы, схемæйы хузы).	Рацыд æрмæг зæрдyl æрлæууын кæнын	- Чиниджы арæстимæ зонгæ кæнын. Чинигимæ кусын зонын: чингуыты хуызтæкæрæдзийæ иртасын(ахуыргæнæн, наукон,аивадон);чиниджы автор чи у,уый зонын; йæ арæт ын зонын. Хъæугæ темæ куыд ссарæн ис, раиртæстытæ, зæрдylдаринæгтæ аэмæ æмбарынгæнæн дзырдуатæй куыд пайда кæнын хъæуы. - Тексты æмбарынад. Текст хъуыдыйæдтыл дих кæнын. Хъуыдыйад.	Зонын: чиниджы арæст(цъар, сæргонд, титулон сыф,иллюстраци) Араехсын: чинигимæ архайын, зилын æм, хъæугæ æрмæг дзы ссарын
1		Дзырд. Хъуыдыйад.				
2		Мыртæ аэмæ дамгъæтæ	Факттæ, фæзындтæ, абстрактонæмбарынæдтæ кæрæдзиимæ барын. Аххосæгтæ агурын аэмæ сын хатдзæгтæ кæнын. Ахуыргæнæджы æххуысæй, кæнæ хибараёй ассоциацитæ агурын, модельтæ аразын	Рацыд æрмæг зæрдyl æрлæууын кæнын	Предмет, миниуæг аэмæ архайдæвдисæг дзырдтæ.	Зонын: ныхасы хайттæ кæрæдзийæ хицæн кæнын фærстытæм гæсгæ; Араехсын: фærстытæн дзуаппытае дæттынмæ. Ног дзырдтæй ныхасы пайда кæнынмæ.
Сæрды мысинаёттæ.						
3		Хъæлæсон аэмæ аэмхъæлæсон мыртæ	Удгоймагон универсалон архайд (личностные): Адæймаджы раконд	Рацыд æрмæг зæрдyl æрлæууын кæнын	Хъæлæсон аэмæ аэмхъæлæсон мыртæ.	Зонын: мыртæ дих кæнын Араехсын: дзырдтæ уæнгтыл дих кæнынмæ, иу

		<p>хъуыддаг адәймагәй хицән кәнын зонын, алыхуызон ситуациты йын аргъ кәнын зонын.</p> <p>Адәймаджы раконд хъуыддәгтәй хорз кәнә әвзәр раҳонән кәңыйән ис, уй әмбарын(афтә хи хъуыддәгтән дәр).</p> <p>Хи хорз, кәнә әвзәр миниуджытыл сәттын әмә сә әмбарын.</p> <p>Дә рапидырын бәстәимә, Уәрәсеймә дә цы бәтты, уыцы миниуджытә зонын әмә сәдзурын.</p> <p>Дәхи хуызән чи нәу, ахәм адәмимә дзурын зонын, әндәр адәмы хәттыты минәвәрттән аргъ кәнын.</p> <p>Иумәйаг хи дарыны әгъдауттәй пайда кәнын зонын, конфликттәй хи хъаххъәнын.</p> <p>Алыхуызон ситуациты хи дарыны әгъдауттә әвзарын зонын.</p> <p>Хи әвзәр миниуджытә зонын әмә сын дзуапп дәттын(хи әфхәрын зонын, искәйи әфхәрд әмбарын дәхи раконд әвзәр хъуыддаджы тыххәй)</p>		<p>рәнхъәй иннәмә хәссынмә.</p>
--	--	--	--	---------------------------------

4	Зылангон амә аэзылангон аэмхъяләсонтæ	<p>Регулятивон универсалон архайд:</p> <p>Нысан аевәрын, проблемә агурын амә аевәрын (урокән, проектән) ахуыргәнәгимә амә хибарәй.</p> <p>Нысан сәххәст кәныны фәрәзтә агурын къордты күсгәйә, кәнә ахуыргәнәджы аххуысәй.</p> <p>Ахуыргәнәджы аххуысәй кәнә хибарәй архайдән пълан аразын. Пъланмае гәсгә кусын, нысанимә йә барын, рәдыйдтә агурын амә сәраст кәнын.</p> <p>Критеритәм гәсгә нысан сәххәст кәныны къәпхән сбәрәг кәнын.</p>	Рефлекси. Контролон урок.		<p>Зонын:рацыд әрмәгәй риартастытæ; Араөхсын: фәрстытән дзуаппытае даёттын, практион әгъдауәй зонындзинәдтәй пайда кәны.</p>	
---	--	--	------------------------------	--	--	--

5	Дәргъвәтиң аэмхъяләсонты растфыссынад	<p>Коммуникативон универсалон архайд:</p> <p>Хи хъуыдты тә искаемән дзурын, аргументтә амә сә факттәй аххәст кәнын.</p> <p>Хи хъуыдты тә аивынмә цәттәе уәвүин, контрол</p>	Ног әрмәг	Фәэззыгон нывтә. Зылангон амә аэзылангон аэмхъяләсонтæ кәрәдзийә иртасын	<p>Зонын:хъяләсона амә аэмхъяләсона мыртә, аэмкъай зылангон амә аэзылангонтæ, Араөхсын: Дзырдтән мырон-дамгъон анализ кәнынмә.</p>	
---	---	--	-----------	---	--	--

		<p>аргумент тыхджындәр күү рауайа, уәед.</p> <p>Критикон цәстәнгас химә.</p> <p>Диалогы архайын:</p> <p>Искәмә хъусын әмәй йә фехъусын.</p> <p>Әндәр искәйи позици әмбарын(тексты авторимә диалогы цәуын).</p> <p>Алыхуыз он хәстәе сәххәст кәныны тыххәй фысгә әмәй дзургә тексттәе аразын (хибарәй әмәй ахуыргәнәгимә).</p> <p>Коммуникативон хәстәе сәххәст кәнынән алыхуызы ныхасы ситуациятәе аразын.</p> <p>Къәйтты,къордты кусын(лидеры, критики, ажхәстгәнәджы ролы).</p> <p>Конфликттәе мынаң кәнын, банаңас кәнын зонын, барын.</p>			
6		Дамгъәтәе гъ, дж, дз, къ, пъ, тъ, хъ, цъ, чъ, дзырдты мидәг		Әмкәй зылангон әмәй әэзылангон әмхъәләсонтәе (в-ф, г-к, дз-ц, гъ-х, з-с, дж-ч) кәрәдзийә иртасын.	Зонын: Араһсын: мыртәе дыууаे къордыл дих кәнын (зыл әмәй әэзыл).
Фәzzәг					
7		Уырыссаг аевзагәй дзырдты		Темәмәе гәсгәе	Зонын: раиртәст, Араһсын:

		дамгъяэтæ ё, ж, ш, щ, ъ, ы, ь, э, ю, я раст кæсын æмæ фыссын.				æнæрæдыдæй фыссынмæ	
8		Алфавит		Ног æрмæг	Дæргъвæтин æмхъæлæсонты растфыссынадыл бакусын	Зонын: зонын раиртæст, Араехсын: дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ цы дзырдты ис, уыдон æнæрæдыдæй фыссынмæ	
Æгъдау - царды бындур							
9		Уæнг æмæ дзырд		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: темæмæ гæсгæ æнæрæдыдæй фыссын Араехсын: фæрстытæн раст дзуаппытае дæттынмæ	
10		Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын		Ног æрмæг	Дзырды арæзт, йæ хæйттæ. (æмбaryнад) Кæрон (æмбaryнад)	Зонын: дзырдарæзт, Араехсын: дзырдты кæрон, уидаг, разæфтуан æмæ фæсæфтуан бæрæг кæнын,	
11		Æмхъæлæсонтæ й æмæ у кæм ис, ахæм дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын		Ног æрмæг	Уидаг - иумæйаг æмбaryнад. Æмуидагон дзырдтæ (раиртæст).	Зонын: раиртæст Араехсын: æмуидагон дзырдтæ ссарынмæ	

12		Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæсын.		Ног æрмæг	Фæсæфтуан (раиртæст). Фæсæфтуантæ -æг, -аг, -он, -дон, -джын, сæ нысаниуджытæ.	Зонын: раиртæст, фæсæфтуантæ -æг, - аг, -он, -дон, -джын, Арæхсын: дзырдты фæсæфтуантæ бæрæг кæнынмæ	
13		Цавд.		Ног æрмæг	Разæфтуан (раиртæст) разæфтуантæ æнæ-, æм-, а-, ба-, ра-, æрба-, ны-, с-. Дзырдты растфыссынад.	Зонын: раиртæст, фæсæфтуантææнæ-, æм-, а-, ба-, ра-, æрба- , ны-, с-. Арæхсын: дзырдты фæсæфтуантæ бæрæг кæнынмæ	

Зымæджы нывтæ

14		Дзырды лексикон нысаниуæг		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: диалог æмæ монолог иртасын Арæхсын: диалог аразынмæ, аив ныхас кæнынмæ	
----	--	------------------------------	--	---------------------------------	--	---	--

Адæмæн зæхх у сæ дарæг

15		Синонимтæ		Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын		Зонын: рацыд æрмæгæй фæрстытæн раст дзуаппытаe дæттын Арæхсын: хибарæй хæслæвæрдтæ æххæст кæнынмæ	
----	--	-----------	--	------------------------------------	--	---	--

18		Антонимтæ		Ног æрмæг		Зонын: дзырдарæст Арæхсын: дзырды бындур сбæлвырд кæнынмæ	
----	--	-----------	--	-----------	--	--	--

Күист -= царды цин

19		Ныхасы хәйттә. Номдар		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: фәрстытән дзуаппыта дәттын рацыд әрмәгәй Арахсын:	
----	--	-----------------------	--	---------------------------------	--	---	--

Бинонта

20		Стыр дамгъә адәймәгты нәмтты		Ног аәрмәг	Дзырды нысаниуәг. әмбарынад)	лексикон (иумәйаг	Зонын: раиртәст Арахсын: дзырдуатимә кусынмә	
21		Стыр дамгъә горәтты, хъятуы, уынгты әмә дәтты сәрмагонд нәмтты.		Ног аәрмәг			Зонын: синонимтә әмә антонимты иумәйаг әмбарынад Арахсын: антонимтә әмә синонимтә дзырдуаты ссарынмә	
22		Стыр дамгъә цәрәгойты нәмтты		Рефлекси. Контролон урок.			Зонын: рацыд әрмәгәй практикон әгъдауәй пайда кәенүн Арахсын: текстимә кусынмә	

23		Рацыд аәрмәг фәлхат кәенүни урок		Ног аәрмәг	Әрдз зымәгон. Номдар, миногон, мивдисәг. (иумәйаг әмбарынад) Номдар күзд ныхасы хай) иумәйаг әмбарынад), йә фәрстытә, йә ахадындинад,		Зонын: ныхасы хәйтты иумәцаг әмбарынад Арахсын: номдар, миногон, мивдисәг тексты мидағ бацамонынмә	
----	--	-------------------------------------	--	------------	--	--	--	--

Мәргътә әмә цәрәгойтә - на хәләрттә

24		Миногон		Ног аәрмәг	Номдарты ивынад нымәеттәм гәсгә: иуун әмә бирәон нымәц.	Зонын: номдартә нымәеттәм гәсгә ивын	
----	--	---------	--	------------	---	---	--

					Арахсын: текстимæ кусынмæ	
Уалдзæг						
25		Мивдисæг		Ног æрмæг		Зонын: номдарты дих сæргагонд æмæ иумæййаг нæмттыл Арахсын: сæргагонд номдартæ раст фыссынмæ
Æрдзы фæзындтæ, æрдзы ивæнтæ						
26		Рацыд æрмæг фæлхат кæныны урок		Ног æрмæг		Зонын: раиртæст Арахсын: номдарты кæрæттæ раст ивын фæрстытæм гæсгæ
Кæм райгуырдтæн, иæхи кæм базыдтон						
27		Хъуыдыйад		Рефлекси. Контролон урок.	Изложени куист	фыссыныл Зонын: тексты арæст Арахсын: хи ныхæсттæй текст ныффсынмæ
Мæргьты цардæй						
28		Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæныны урок		Ног æрмæг	Миногон куыд ныхасы хай, йæ иумæййаг нысаниуæг, йæ фæрстытæ.	Зонын: миногоны тыххæй иумæййаг æмбарьинад Арахсын: миногонтæ хицæн кæнынмæ æндæр ныхасы хæйттæй

Азы кәрөнмә скъоладзаутә хъуамә базоной:

- ✓ аеппает дамгъәты нәмттә;
- ✓ хәләсөн әмәе әмхъәләсөн, зылангон әмәе әзылангон мыртә;
- ✓ дамгъәтә ё, э, ю, я, ж, щ;
- ✓ уәнг; цавдон әмәе әнәцавдон уәнгтә;
- ✓ дзырды лексикон нысаниуәг;
- ✓ синонимтә әмәе антонимтә;
- ✓ номдар, миногон әмәе мивдисәджы әмбарынәйтә; сә фәрстытә:
- ✓ хъуыдыйады арзт;
- ✓ хъуыдыйады сәйраг уәнгтә;
- ✓ аәрхәцән нысәннты хуызтә хъуыдыйады кәрон;
- ✓ тексты әмбарынад;

Ахуырдзаутә хъуамә арахсой:

- ✓ дзырдтә алфавитон уагыл фыссын әмәе дзурынмә;
- ✓ зыладамгъәтә каллиграфион аәгъдауәй раст фыссынмә;
- ✓ дзырдтә иу рәнхъәй иннәмә уәнггай хәссынмә;
- ✓ хъәләсөн у әмхъәләсөн у-йәе иртасынмә;
- ✓ зылангон әмәе әзылангон әмхъәләсонтә кәрәдзийә иртасынмә;
- ✓ сәрмагонд номдарты стыр дамгъәе фыссынмә;
- ✓ дәргъвәтиң әмхъәләсонтимә дзырдтә раст фыссынмә;
- ✓ мырон-дамгъон равзәрст кәнынмә;

- ✓ дзырдты цавд æвæрынмæ;
- ✓ дзырдтæ сæ нысаниуджытæм гæсгæ хицæн кæнынмæ;
- ✓ номдартæ, миногонтæ, мивдисджытæ сæ фærстытæм гæсгæ иртасынмæ
- ✓ хъуыдыйады сæйраг æмæ фærссаг уæнгтæ амонынмæ;
- ✓ хъуыдыйады кæрон хъæугæ нысан æвæрынмæ;
- ✓ хъуыдыйад раст хъæлæсы уагæй кæсынмæ;
- ✓ дзырдтæ æмæ цыбыр хъуыдыйæтæ фыссынмæ;
- ✓ тексты темæ бæрæг кæнынмæ æмæ йын сæргонд хъуыды кæнынмæ;
- ✓ тексты мидис хи ныхæстæй дзурынмæ.

Литературæ:

1. Дзампаты Л. Ирон æвзаг 3 кълас, Дзæуджыхъæу, 2015
2. Ирон æвзаджы программæ 1-11-æм кълаestæn, Дзæуджыхъæй, 2014
3. Пагæты З. 1-4 къл. Ахуыргæниæтæ кæсын- фыссын куыд зонынц, уымæн бæрæггæнæтæ æвæрыны бæрцбарæнтæ. Дзæудж. 2003
4. Сидахъаты А. Дидактикон æрмæг ныхасы рæзтыл кусныæн. Дзæуджыхъæу, 2013.
5. Дзытиаты Э. Гæбæраты Р. Диктанттæ æмæ сфæлдыстадон куыстытæ ирон æвзагæй. 1-2 кълаestæn. Дзæуджыхъæу. 2011